

First Professional BAMS Degree Regular Examinations July 2023
Sanskritam Evam Ayurved Ithihasa – AyUG-SN & AI
PAPER - II
(2021 Scheme)

Time: 3 Hours

Total marks:100

- Answer all questions to the point neatly and legibly • Do not leave any blank pages between answers • Indicate the question number correctly for the answer in the margin space
- Answer all parts of a single question together • Leave sufficient space between answers
- Draw table/diagrams/flow charts wherever necessary

1. Multiple Choice Questions (20x1=20)

The Answers to MCQ questions (Q.No. i to Q.No. xx) shall be written continuously on the first two writing sheets (ie Page No. 3 & 4) only

- i. Which among the following is not the Laghu trayee

a) Sarangadhara Samhita	b) Madhava nidana
c) Bhaisajya ratnavali	d) Bhava prakasa
- ii. Ayurveda is the Upaveda of

a) Rigveda	b) Yajurveda
c) Samaveda	d) none of the above
- iii. Kasyapa Samhita mainly deals with

a) Kaumarabrtya	b) Kayachikitsa
c) Salya tantra	d) None of the above
- iv. Who is the disciple of Atreya

a) Karaveera	b) Pauskalavata
c) Kasyapa	d) Ksharapani
- v. How many chapters are present in Astanga Sangraha

a) 110	b) 120	c) 186	d) 150
--------	--------	--------	--------
- vi. How many sthanas are present in Susruta Samhita

a) 6	b) 7	c) 8	d) 5
------	------	------	------
- vii. Chakrapani's commentary name on Susruta Samhita is

a) Ayurvedadeepika	b) Bhanumati
c) Sarvanga sundara	d) Nibandasangraha
- viii. Indu's commentary name on Astanga Sangraha is

a) Indumati	b) Sashilekha
c) Sarvanga sundara	d) Tatvachandrika
- ix. Who has written the commentary named 'Ayurveda rasayana'

a) Hemadri	b) Indu	c) Arunadatta	d) Shivadas sen
------------	---------	---------------	-----------------
- x. Who is the author of 'Gada nigraha'

a) Bhasavarajyam	b) Shivadas sen.	c) Adhamalla	d) Shodala
------------------	------------------	--------------	------------
- xi. Bhaskar Govind Ghanekar has translated how many sthanas in Susruta Samhita in Hindi

a) 3	b) 4	c) 5	d) 6
------	------	------	------
- xii. Acharya Charaka belongs to which century

a) 1 st century BC	b) 2 nd century BC	c) 100 AD	d) 200 AD
-------------------------------	-------------------------------	-----------	-----------
- xiii. Which of the following book is written by Narahari pandit

a) Raja Nighantu	b) Rajavallabha Nighantu
c) Nighantu aadarsha	d) Dhanvantari Nighantu
- xiv. Which one of the following periods is known as 'Samhita Kala'

a) From brahma to indra	b) From indra to vagbhata
c) From bharadvaj to vagbhata	d) From brahma to bharadvaj

(PTO)

- xv. How many verses are present in Charaka Samhita
a) 9295 b) 9592 c) 9259 d) 9529
- xvi. Hastayurveda consists of ----- sthanas
a) 3 b) 4 c) 5 d) 6
- xvii. How many chapters are present in Shareera sthana of Sushruta Samhita
a) 10 b) 15 c) 16 d) 11
- xviii. Rashtreeya Ayurveda Vidya peetha (RAV) was established on -----
a) 12-03-1988 b) 11-02-1988 c) 12-02-1998 d) 11-04-1998
- xix. In 1946 ----- committee was constituted for the revival of the Indian system of Medicine
a) Common b) Usman c) Chopra d) Bhore
- xx. All India Institute of Ayurveda is located at
a) 1984 b) 1985 c) 1996 d) 1988

Short Answer Questions

(8x5=40)

2. अधोदत्तस्य श्लोकस्य पदच्छेदं लिखित्वा रेखाङ्कितस्य शब्दस्य रूपाणि लिखत ।
ब्रह्मा स्मृत्वायुषो वेदं प्रजापतिमजिग्रहत् ।
सोऽश्विनौ तौ सहस्राक्षं सोऽत्रिपुत्रादिकान् मुनीन् ॥
3. 'अधोदत्तयोः श्लोकयोः अन्वयम् अर्थं च लिखत ।
a) प्रयोगः शमयेद्वाधिमेकं योऽन्यमुदीरयेत् ।
नासौ विशुद्धः शुद्धस्तु शमयेद्यो न कोपयेत् ॥
b) उपकारप्रधानः स्यादपकारपरेऽप्यरौ ।
संपद्विपत्स्वेकमना हेतावीर्ष्येत्फले न तु ॥
4. अधोदत्तयोः श्लोकयोः अन्वयम् अर्थं च लिखत ।
a) अन्नाद् भूतानि जायन्ते, जातान्यत्रेण वर्धन्ते ।
अद्यतेऽति च भूतानि तस्मादन्नं तदुच्यते ॥
b) सत्त्वं रजस्तम इति मानसाः स्युस्तयोगुणाः ।
तेषां गुणानां साम्यं यत्तद्दुः स्वस्थलक्षणम् ॥
5. टिप्पण्यौ लिखत ।
a) प्रकोपः व) संसर्गः
6. यथोचितं योजयत ।
a) जल मन्यतेऽनयेति
b) मेद उपस्थनिर्गतजलम्
c) मति मेघति स्निह्यतीति
d) आमः जीवयति लोकान् इति
e) मूत्र ईषत्पच्यते
7. अधोदत्तानां शब्दानां निरुक्तिं तथा पर्यायपदानि लिखत ।
a) आयुः b) रोगः
8. अधोदत्तानां वाक्यानां संस्कृतभाषायाम् अनुवदत ।
a) As the lion among the animals, like that Atreya become in medical science.
b) Friendly Punarvasu has given the sacred Ayurveda to six students for sympathy.
c) Bath is causing tranquility in mind and perishing the terrible dream.
d) After the misfortune, little happiness also become surplus.
e) Perhaps desire is not getting calm by the enjoyment of desire.
9. अधोदत्तानां वाक्यानाम् आङ्ग्लभाषायाम् अथवा स्वमातृभाषायाम् अनुवदत ।
तस्मिन् पत्तने कश्चित् वणिक्पुत्रो मृतः । तस्य दाहाय महाजनो गतोऽभूत् । ततश्चतुर्णां मध्याद् एकेन पुस्तकमवलोकितम् । महाजनो येन गतः स पंथः इति, अतः महाजनमार्गेण गच्छामः । ते पंडिताः यावत् महाजनमेलापकेन सह यान्ति, तावद् रासभः श्मशाने दृष्टः ।

(PTO)

Long Answer Questions

(4x10=40)

10. A. अधोदत्तकथायाः सारांशं संस्कृतभाषायां लिखत ।

ब्राह्मणीनकुलकथा

B. संन्दर्भमुक्त्वा आशयं विशदयत ।

a) पुत्र-गात्रस्य संस्पर्शः चंदनाद् अतिरिच्यते ॥

b) इष्टं धर्मेण योजयेत् ।

11. अधोदत्तानां परिभाषापदानां टप्पणीः लिखत ।

a) त्रिगुणम्

b) सामान्यम्

c) प्रसरः

d) अनुपानम्

e) अत्यशनम्

12. A. संस्कृतभाषायां उत्तरं लिखत ।

a) चत्वारि दानानि कानि ?

b) ब्रह्मचर्यस्य लक्षणम् किम् ?

c) तस्मादन्नं तदुच्यते । कस्मात् ?

d) भोजनान्ते विषप्रदम् किम् ?

e) स्नानं कति विधम् ?

B. पर्यायपदं कोष्ठात् लिखत

a) पित्तम्(असृक्, लोहितम्, मायुः, अस्रम्)

b) चक्षुः(विकृतः, ग्लानः, ईक्षणम्, म्लानः)

c) रक्त(शोणितम्, नेत्रम्, अक्षि, दृक्)

d) निदानम्(मेदोजम्, क्षतजम्, अगद, रोगहेतुः)

e) भेषजम्(रङ्गकम्, अस्रम्, शोणितम् औषधम्)

13. अधोदत्तानां श्लोकानां पदच्छेद- अन्वय- विग्रहवाक्य- भावार्थान् च लिखत ।

a) उष्णाम्बुनाथःकायस्य परिषेको बलावहः ।

तेनैव तूत्तमाङ्गस्य बलहृत्केशचक्षुषाम् ॥

b) कालार्थकर्मणां योगो हीनमिथ्यातिमात्रकः ।

सम्यग्योगश्च विज्ञेयो रोगारोग्यैककारणम् ॥

c) मरुस्थल्यां यथा वृष्टिः क्षुधार्ते भोजनं तथा ।

दरिद्रे दीयते दानं सफलं पाण्डुनन्दन ॥

d) न स्नानमाचरेत्भुक्त्वा नातुरो न महानिशि ।

न वासोभिः सहाजस्रं नाविज्ञाते जलाशये ॥
